

KISA ÇALIŞMA ÖDENEĞİ HAKKINDA BİLGİ NOTU

30 Mart 2020

KISA ÇALIŞMA ÖDENEĞİ HAKKINDA BİLGİ NOTU

Kısa Çalışma Ödeneği Şartları Kolaylaştırıldı

Kısa Çalışma Ödeneği'nin şartları, Koronavirüs salgını nedeniyle TBMM Genel Kurulu'nda kabul edilen düzenleme çerçevesinde kolaylaştırılmıştır.

Kısa çalışma uygulaması ile devlet, genel ekonomik, sektörel, bölgesel kriz veya zorlayıcı sebeplerle işyerindeki haftalık çalışma sürelerinin geçici olarak en az üçte bir oranında azaltılması veya süreklilik koşulu aranmaksızın işyerinde faaliyetin tamamen veya kısmen en az dört hafta süreyle durdurulması hallerinde, işyerinde üç ayı aşmamak üzere (*Cumhurbaşkanı kararıyla bu süre 6 aya kadar uzatılabilir.*) sigortalılara çalışmadıkları dönem için gelir desteği sağlamaktadır.

Dünyada birçok ülkede etkisini gösteren Koronavirüsün olası etkileri dikkate alınarak, dışsal etkilerden kaynaklanan dönemsel durumlardan ileri gelen zorlayıcı sebep kapsamında kısa çalışma uygulaması başlatılmıştır.

İşçinin kısa çalışma ödeneğinden yararlanabilmesi için, işçinin kısa çalışmanın başladığı tarihte, çalışma süreleri ve işsizlik sigortası primi ödeme gün sayısı bakımından işsizlik ödeneğine hak kazanmış olması (Kısa çalışmanın başladığı tarihten önceki son 120 gün hizmet akdine tabi olanlardan son üç yıl içinde en az 600 gün süreyle işsizlik sigortası primi ödemiş olanlar) gerekmektedir. Ancak, Koronavirüs tedbirleri kapsamında Türkiye Büvük Millet Meclisi Genel Kurulundan kabul edilen yeni düzenlemeye göre işçilerin kısa çalışma ödeneğine hak kazanmaları için gereken şartlarda esneklik sağlanmıştır.

Söz konusu Torba Yasa ile İşsizlik Sigortası Kanunu'na "Geçici 23 üncü madde" eklenerek, 30.06.2020 tarihine kadar geçerli olmak üzere, yeni Koronavirüs kaynaklı zorlayıcı sebep gerekçesiyle yapılan kısa çalışma başvuruları için, işçinin kısa çalışma ödeneğine hak kazanabilmesi amacıyla **öngörülen hizmet akdinin feshi haric işsizlik sigortası hak etme koşullarını yerine getirmesi hükmü, kısa çalışma başlama tarihinden önceki son 60 gün hizmet akdine tabi olanlardan son üç yıl içinde 450 gün sigortalı olarak çalışıp işsizlik sigortası primi ödenmiş olanlar şeklinde değiştirilmiştir.**

Bununla birlikte, **söz konusu madde kapsamında kısa çalışma uygulamasından yararlanabilmek için, işyerinde kısa çalışma uygulanan dönemde işveren tarafından işçi çıkarılmaması gerekmektedir.** Bu madde kapsamında yapılan **başvurular, başvuru tarihinden itibaren 60 gün içinde sonuçlandırılacaktır.**

Yapılan bu düzenleme ile işçinin kısa çalışmanın başladığı tarihten önceki son 120 gün içinde kesintisiz çalışmış olması gereken süre 60 güne ve son üç yıl içinde adına en az 600 gün işsizlik sigortası primi bildirilmiş olması gereken süre ise 450 güne indirilerek uygulamadan daha fazla kişinin faydalanması amaçlanmıştır.

Kısa Çalışma Uygulamasına İlişkin Bilgiler Aşağıda Belirtilmektedir:

- Başvuru yapabilmek için genel ekonomik, sektörel, bölgesel kriz ve zorlayıcı sebeplerle işyerindeki çalışma süresinin en az 1/3 oranında azaltılması veya faaliyetin en az dört hafta süreyle durdurulması gerekmektedir. (*Örneğin, işyerinde çalışan sayısının toplam*

Muğla Ticaret ve Sanayi Odası

9 kişi olduğunu kabul edersek, bunun en az 3'te biri oranında yani 3 kişiye karşılık gelen kadar çalışma süresinin azalması gerekmektedir. Dolayısıyla işyerinde haftalık 45 saatlik çalışma süresi olduğu kabul edildiğinde çalışma süresinin en az 3'te biri yani 15 saatinin azalması gerekmektedir.)

- **Günlük kısa çalışma ödeneği, sigortalının son on iki aylık prime esas kazançları dikkate alınarak hesaplanan günlük ortalama brüt kazancının % 60'ıdır. Bu şekilde hesaplanan kısa çalışma ödeneği miktarı, aylık asgari ücretin brüt tutarının % 150'sini geçemeyecektir. Bu kapsamda 1.752,40 TL ile 4.380,99 TL aralığında kısa çalışma ödeneği ödenebilmektedir.**
- Kısa çalışma ödeneğinden **tüm sektörler yararlanabilecektir.**
- Uygunluk tespiti işyeri mahallinde yapılmayacak, belgeler üzerinde elektronik gönderilen bilgi ve belgeler üzerinden İş Müfettişleri tarafından yapılacaktır. Eksik belgelerin varlığı halinde İŞKUR tarafından işverenlerden talep edilecektir.
- Başvuru esnasında gönderilecek belgeler arasında yer alan ücret bordroları son 12 aya ait olması gerekmektedir.
- İşçi ücretlerinin, sigorta primlerinin, işsizlik sigortası primlerinin, vergilerinin ödenme şartı aranmamaktadır, başvuru esnasında işveren tarafından bunların tahakkuk ettirilmiş olması yeterli olacaktır.
- Üretimde meydana gelen artış ve azalış miktarını gösteren belgeler veya mali analiz raporları varsa başvuru evrakına eklenecek, eğer söz konusu evraklar yok ise eklenmeyecektir.
- Kısa çalışmada işçi kısa çalışma ödeneğinden ve genel sağlık sigortasından yararlanacak, kısa ve uzun vadeli sigorta kollarından (*iş kazası, meslek hastalığı, hastalık, analık, malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları*) yararlanamayacaktır.
- Emekli çalışanlar hakkında sosyal güvenlik destek primi kesilmesi nedeniyle kısa çalışma ödeneğinden yararlanılamayacaktır.
- Kısa çalışma ödeneği başvuruları, İŞKUR'un <http://www.iskur.gov.tr/> adresinden işveren sekmesi altında yer alan "Kısa Çalışma Ödeneği" sayfasından yapılacaktır.
- Kısa çalışma ödeneği başvuruları işverene ait her işyeri için ayrı ayrı işyeri sicil numaraları üzerinden yapılacaktır.
- Kısa çalışma ödeneğinden yararlanmada işsizlik sigortası priminin bildirimi yeterli olup, ödenme şartı aranmayacaktır.
- Daha önce farklı bir gerekçe ile kısa çalışmadan yararlanmış olan işyerleri de Koronavirüs kapsamında çalışmadan yararlanabilecektir.
- Tüm işçiler için başvuru yapmaya engel bir husus bulunmamaktadır.

Muğla Ticaret ve Sanayi Odası

- Kısa çalışma ödeneği hak sahipliğinin belirlenmesinde SGK'ya bildirilen primler esas alınmaktadır. Bu kapsamda, SGK ve maliye borcu bulunanlar da kısa çalışma ödeneğinden yararlanma hakkına sahiptir.
- Kısa çalışma ödeneği başvurusu, Koronavirüs salgını nedeniyle bağlı bulunan İŞKUR birimin elektronik posta adresine (<https://www.iskur.gov.tr/isveren/kisa-calisma-odeneği/basvuru-icin-gerekli-belgeler-ve-il-iletisim-adresleri/>) gerekli evrakları göndererek yapılmaktadır.
- İnceleme sürecinde başvuru evraklarında eksik olduğunun değerlendirilmesi halinde, ivedilikle işverenler ile irtibata geçilerek söz konusu eksik evrakların elektronik ortamda intikal ettirilmesi istenecek ve inceleme evrak bazında ivedilikle tamamlanacaktır. Cumhurbaşkanlığı, Bakanlıklar veya ilgili kamu kurum ve kuruluşları tarafından faaliyeti durdurulan iş yerleri ile ilgili olarak yapılan uygunluk tespiti incelemelerinde, iş yerlerinin sadece bu kapsamda olup olmadığına ilişkin belgeler yeterli olacaktır.
- 4447 sayılı Kanun kapsamında yatırılması gereken işsizlik sigortası primlerinin yatırılmış olması hâlinde yabancı işçiler de uygulamadan faydalanabilmektedir.
- Kısa çalışma ödeneğinden yararlanamayan işçilere yıllık izin kullandırılması mümkündür.
- Sigortalı olarak çalışan beyaz ve mavi yakalı tüm çalışanlar (Genel Müdür dahil), kısa çalışmaya dahil edilebilmektedir.
- Kısa çalışmanın başladığı ilk hafta ödenek verilmemekte olup, işverence İş Kanunu çerçevesinde yarım ücret ödenmektedir.
- İŞKUR'a iletilecek personel listesinde sonradan bir değişiklik yapılması durumunda, işçi listesinin değiştirilmesine yönelik talep oluşmasından ötürü yeni başvuru olarak değerlendirilmektedir.
- Halihazırda kısa çalışma uygulamasından yararlanan işletmeler, sonrası için yeni bir başvuru yapabilmektedir.
- İşyerlerinin merkez ve şubeleri olması durumunda farklı SGK numaraları bulunmaktadır. Bu kapsamda farklı SGK numaralarından dolayı şube ve merkezler için ayrı başvuru yapılması gerekmektedir.
- Kısa çalışma döneminde iş sözleşmesinin feshi ancak İş Kanunu'nun da yer alan haklı nedenlerle mümkün olmaktadır.
- Kısa çalışmaya en az 4 haftalık bir süre için başvurulabilmektedir. Bu süre içinde işyerinde uygulanan çalışma süresinin, işyerinin tamamında veya bir bölümünde geçici olarak en az üçte bir oranında azaltılması gerekmektedir.
- Yarım ücret ödenecek ilk bir hafta kısa çalışma kapsamında değerlendirilmektedir. Bu kapsamda, kısa çalışma yaptırılacak işçilere yönelik yıllık ücret kullandırılmamaktadır.

Muğla Ticaret ve Sanayi Odası

- Kronik hastalığı olan işçilerin işi gelememesinden ötürü kısa çalışma kapsamına alınabilmektedir.
- İşçinin bakiye yıllık izin bulunması başvuruya engel teşkil etmemektedir.
- Kısa çalışma uygulamasından yararlanan işyerleri, söz konusu uygulamadan yararlandıkları dönemde işbaşı eğitim programı katılımcı talebinde bulunmamaktadır.
- Kısa çalışma döneminde rapor alan çalışanlar için işgöremezlik ücreti SGK tarafından SGK kayıtlarına göre hesaplanmakta ve yatırılmaktadır. O süreye ilişkin geçici işgöremezlik kodu girilmesi önem arz etmektedir.
- Söz konusu başvuru evraklarındaki imzalar, imza sirkülerinde yer alan yetkili bir kişi tarafından atılması gerekmektedir.
- İşverenin SGK borcunun bulunması, kısa çalışma başvurusuna engel teşkil etmemektedir.

Diğer taraftan, Kısa Çalışma Uygulamasına başvuru detayları aşağıda belirtilmektedir:

- 1- İşletmenin İŞKUR kaydı olması gerekmekte olup, eğer kaydı yok ise internet üzerinden (www.iskur.gov.tr) üye olunması gerekmektedir.
- 2- İşletmenin İŞKUR'da kaydı var, ancak İŞKUR numarası bilinmiyorsa, İŞKUR sitesinden işveren sitesinden giriş yapılabilir ya da işveren danışmanından destek alınabilir.
- 3- Kısa Çalışma Talep Formu eksiksiz bir şekilde doldurulmalıdır.

Bu sırada;

- o İşyeri adı, faaliyet konusu ve adres eksiksiz yazılmalıdır.
- o İŞKUR ve SGK numarası doğru yazılmalıdır.
- o Kısa çalışma süresi kanun gereği 90 günü aşmamalıdır.
- o Talep formunun güncel olması gerekmektedir. Başvuru formuna, COVID – 19 etkisi ve döviz etkisi ibareleri eklenmiş olup, uygun olan seçenek işaretlenmelidir. Başvuru gerekçesi kısaca açıklanmalıdır.
- o Varsa toplu iş sözleşmesi ve sendika ve toplu iş sözleşmesi dönemi belirtilmesi gerekmektedir.
- o İşyerinde çalışan toplam kadın/erkek sayısı belirtilmelidir.
- o Kısa çalışmadan yararlandırılacak kadın/erkek sayısı belirtilmelidir.
- o Kısa Çalışmanın hangi yöntemle uygulanacağı belirtilmesi gerekmektedir.
- o Daha önce kısa çalışma ödeneği başvurusu yapılmış ise söz konusu tarih belirtilmesi gerekmektedir.
- o İrtibat kurulacak kişilere ait telefon/fax/mail bilgilerin doğru ve eksiksiz olmalıdır.
- o İmza ve kaşe kısmı unutulmamalıdır.
- o İş müfettişlerinin istediği belgelerin eksiksiz olması gerekmektedir.

Kısa Çalışma Uygulanacak İsci Listesi

- Kısa çalışma yaptırılacak kişilere ait Excel listesi değiştirilmemeli ve imza/kaşe işlemi unutulmamalıdır.
- Başvuru Talep formunda belirtilen İŞKUR ve SGK numarası ile aynı olmalıdır.
- Kısa Çalışma Ödeneği, dışsal zorlayıcı sebep (COVID 19) seçilmelidir.
- Başvuru tarihi, kuruma başvuru yaptığınız tarih belirtilecektir.
- İşçilerin bilgilerini eksiksiz olarak doldurmanız gerekmektedir.
- Kısa çalışma başlama/bitiş tarihleri doldurulması gerekmektedir.
- Haftalık çalıştırılmayacak saat,15 saatin altında çalışma saati yazılamaz.

Ek olarak, vergi levhası, imza sirküleri, işçilere ait son 3 aylık hizmet dökümü, SGK'ya bildirilen aylık prim ve hizmet belgesinde eksik gün gerekçesinin "18-Kısa Çalışma Ödeneği" kodu olarak bildirilmesi gerekmektedir.

Uygunluk Belgeleri:

- İşyerinde faaliyetin işyeri yönetimince durdurulması halinde buna kanıt olarak tek başına Yönetim Kurulu Kararı,
- İdari organlarca kapatılma söz konusu ise buna kanıt olarak işletme ruhsat ve/veya faaliyet belgesi ve kapatma kararı,
- Siparişler iptal edilmiş ise buna kanıt olarak tek başına iptali gösterir belge veya stok akışını gösterir belgeler gönderilmesi gerekmektedir.

Başvurular, işletmenin bağlı bulunduğu İŞKUR Hizmet Merkezine e-posta atılarak yapılmaktadır.